

A moralitás fogalma társas-intuicionista megközelítésben

Nemes László

Debreceni Egyetem

OEC, Magatartástudományi Intézet
Egészségügyi Humán Tudományok Tanszék

D. Kelly *et al.* (2007) Harm, Affect, and the Moral/Conventional Distinction
Mind & Language, 22 (2) 117-131.

Háromszáz évvel ezelőtt a korbácsolás elterjedt gyakorlat volt a hadi és kereskedelmi hajókon. Nem volt jogi szabályozás ellene és csaknem mindenki úgy gondolta, hogy a korbácsolás helyénvaló módja a parancsot megtagadó vagy szolgálatban részeg matrózok megregulázására.

Mr. Williams egy kereskedelmi hajón szolgált tisztként 300 évvel ezelőtt. Egyik éjszaka a tengeren az őrségbe állított matrózt részegen találta. Miután az kijózanodott, Williams 5 korbácsütéssel büntette.

Helyes volt-e Mr. Williams részéről a matróz megkorbácsolása?

IGEN

NEM

Mr. Adams egy tiszt egy nagy modern amerikai kereskedelmi hajón 2004-ben. Egyik éjszaka a tengeren részegen találta azt a matrózt, akinek a radar képernyőjét kellett volna figyelnie. Miután az kijózanodott, Mr. Adams 5 korbácsütéssel büntette.

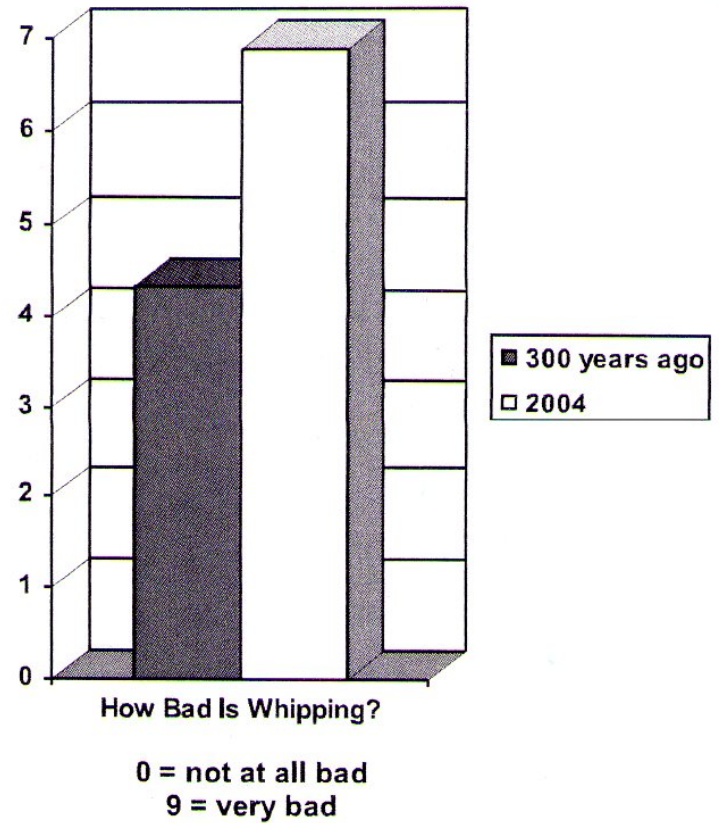
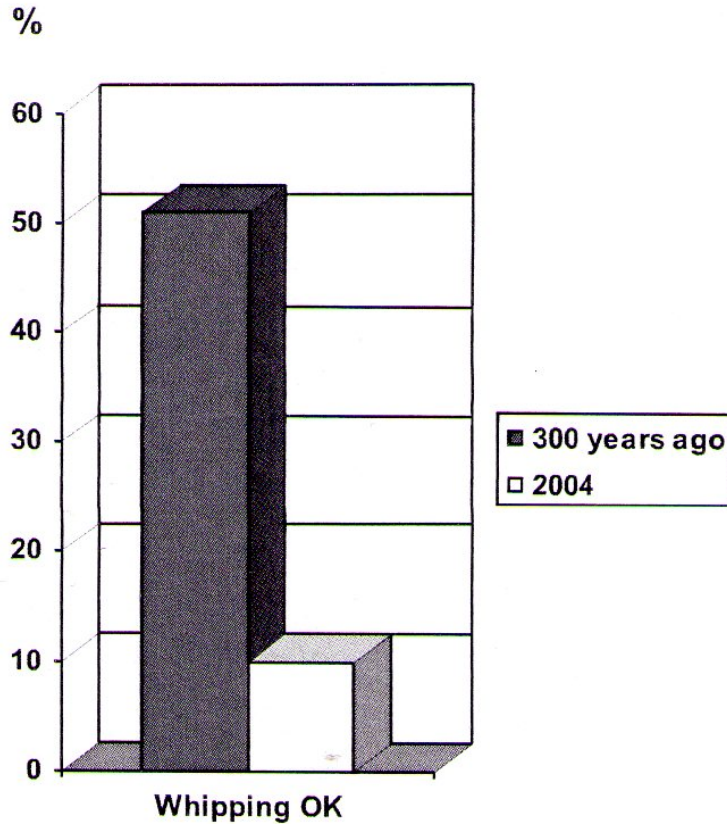
Helyes volt-e Mr. Williams részéről a matróz megkorbácsolása?

IGEN

NEM

52% vs. 6%

D. Kelly *et al.* (2007) Harm, Affect, and the Moral/Conventional Distinction
Mind & Language, 22 (2) 117-131.

1.

- Savval öntötte le szeretőjét a kórházigazgató.
- Két rendőr hétfőn halálra vert egy gyanúsítottat Izsákon.
- Ellopta a szomszédja házát az Asztrahany közelében lévő Jevprakszino falu egyik lakosa. A ház jogos tulajdonosa négy hónapi távollét után hazatérve azt látta, hogy otthonából csak az alapozás maradt.
- Hátborzongató kegyetlenséggel bosszulta meg egy [román] férfi azt, hogy birtokára lépett egy ló: leöntötte benzinnel, és egyszerűen felgyújtotta.
- A 21 éves [amerikai] nő úgy felnyomott egy vibrátort kisfia fenekébe, hogy a szerencsétlen kicsiből csak műtéttel tudták eltávolítani a szexuális segédeszközt.
- 2 millió eurót visszaad fizetéséből a Raiffeisen vezére. Visszautalta a banknak 2012-es jövedelme egy részét, kétmillió eurót Herbert Stepic, a Raiffeisen Bank International vezérigazgatója.

2.

- Állatvédő aktivisták szakítottak félbe egy misét a perui Limában, mivel egy macska „meggyilkolásával” vádolták a plébánost.
- Az Egyesült Államok CVN 77-típusú, ismertebb nevén USS George H.W. Bush repülőgép-hordozó anyahajója váratlanul megjelent a szíriai partoknál, ami sokakban megerősíti azt a tényt, hogy az USA katonai beavatkozást készít elő az arab országban.
- Garázdaság vétkében bűnösnek találta pénteken egy moszkvai bíróság a Pussy Riot orosz punkegyüttes mindhárom tagját. Világszerte több városban tüntetnek.
- Hamarosan megkezdte első európai, humán embrionális őssejteket alkalmazó klinikai tesztjeit bizonyos típusú látásvesztés kezelésére egy amerikai biotechnológiai cég.

3.

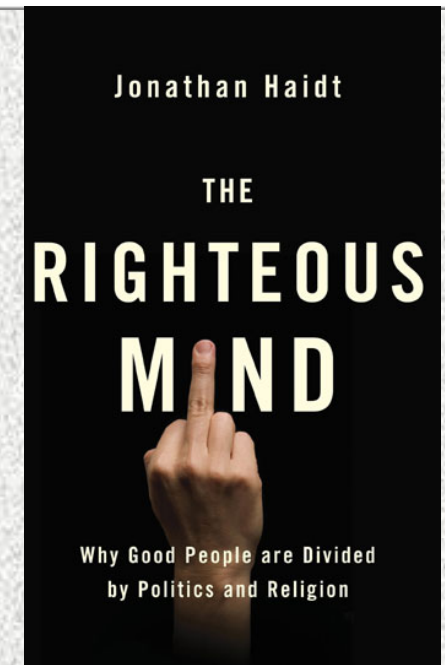
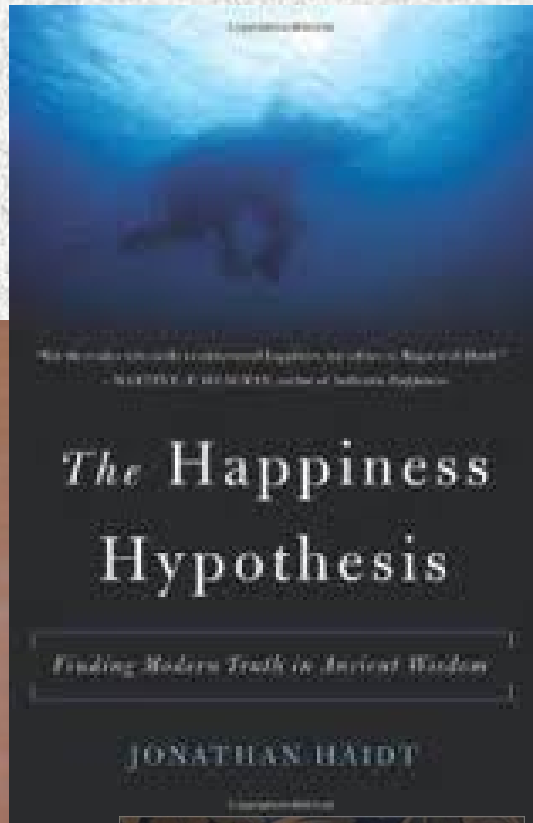
- Késik a tavasz: a telet Afrikában töltő madarak csapatos érkezése még várat magára.
- Azúrkék heréjű majomfajt fedeztek fel Kongóban.
- A tojás olyan hatékony, mint a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek.
- Az A38 lett a világ legjobb szórakozóhelye.
- 8500 éves a világ legnagyobb gombája. A kérdéses példány az Egyesült Államokban közel 10 négyzetkilométeren terül el, életkora pedig akár 8500 év is lehet.

4.

- Öt órát töltenek naponta a fiatalok számítógép és tévé előtt.
- Több kilót otthagyt a hegyen testsúlyából Gál László, ujjain fagyási sérülések vannak, mégis úgy érzi, megérte 49 évesen nekivágni a negyedik legmagasabb csúcshoz.
- Billionaire Vodka néven készítette el legújabb alkotását a dizájnerek Leon Verres. Egy palack 700 millió forintba kerül.
- Bugyi nélkül ment az ötgyermekes apához Baukó Éva

Jonathan Haidt

(University of Virginia; New York University)

- „Az értelem az érzelmek rabszolgája, és azzá is kell lennie; és semmi más feladata nem lehet, mint hogy szolgáljon és engedelmeskedjen az érzelmeknek.” (D. Hume)
- „Az érzelmes kutya és annak racionális farka” (J. Haidt 2001)

Kognitivistai tradíció a morálpszichológiában

- J. Piaget, L. Kohlberg, C. Gilligan, E. Turiel
- Kár(ozás), gondoskodás, pártatlanság, igazságosság, jogok
- Morális vs. Konvencionális
- Univerzális alkalmazhatóság
- „[A moralitás területét] az igazságossággal, a jogokkal és a jóléttel kapcsolatos preskriptív ítéletek képezik arra vonatkozóan, hogy hogyan kell az embereknek egymáshoz viszonyulniuk”

(E. Turiel 1983)

Bizonyítékok az intuicionizmusra

- irodalmi áttekintés
- antropológiai tapasztalatok
- az interjúk kísérleti manipulálása
- pszichopata egyének, fejlődépszichológia
- idegtudományi bizonyítékok
- interjúk

Támadások a kulturális pszichológia felől

- Miller, Bersoff & Harwood (1990): a barátok megsegítése személyes döntés az észak-amerikaiak számára, míg Indiában morális kötelesség.
- R. Nisbett & D. Cohen (1996): *Culture of Honor* (Észak vs. Dél)
- R. Shweder:
 - Az **autonómia** etikája
 - A **közösség** etikája
 - Az **isteniség** etikája

Az intuíciók manipulálása

- Wheatley, T., & Haidt, J. (2005). Hypnotic disgust makes moral judgments more severe. *Psychological Science*. 16 (10) 780-784.

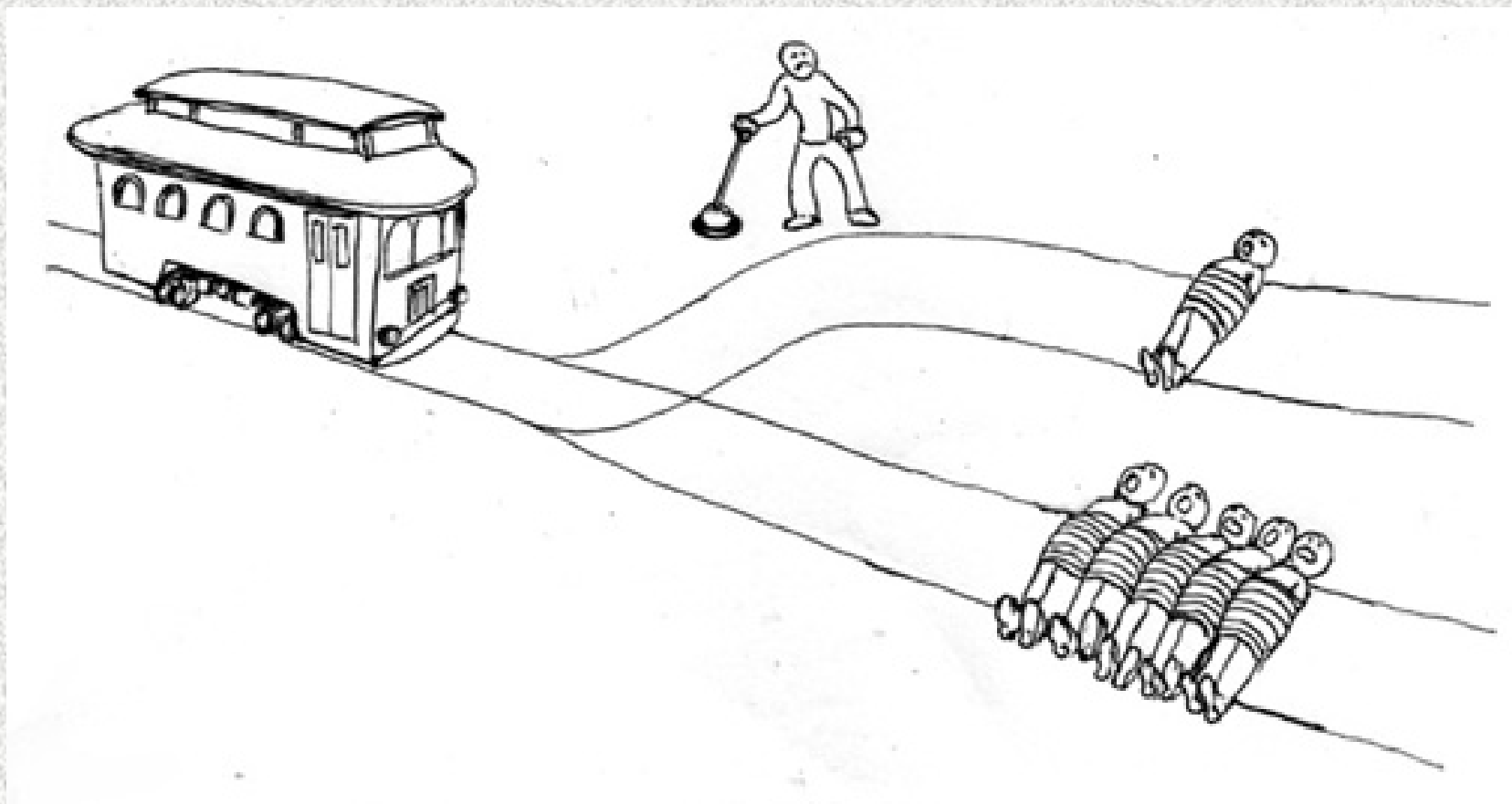
„Dan diáktanácsi képviselő az iskolájában. Ebben a szemeszterben számos akadémiai témáról kell beszélgetéseket szerveznie. Megpróbál olyan témákat felvetni/gyakran olyan témákat vet fel, amelyeket mind az oktatók, mind a diákok számára vonzóak, hogy ily módon segítse elő a vitákat.”

- Schnall, S., Haidt, J., & Clore, G. L. (2005). Irrelevant Disgust Makes Moral Judgments More Severe, for Those who Listen to Their Bodies.

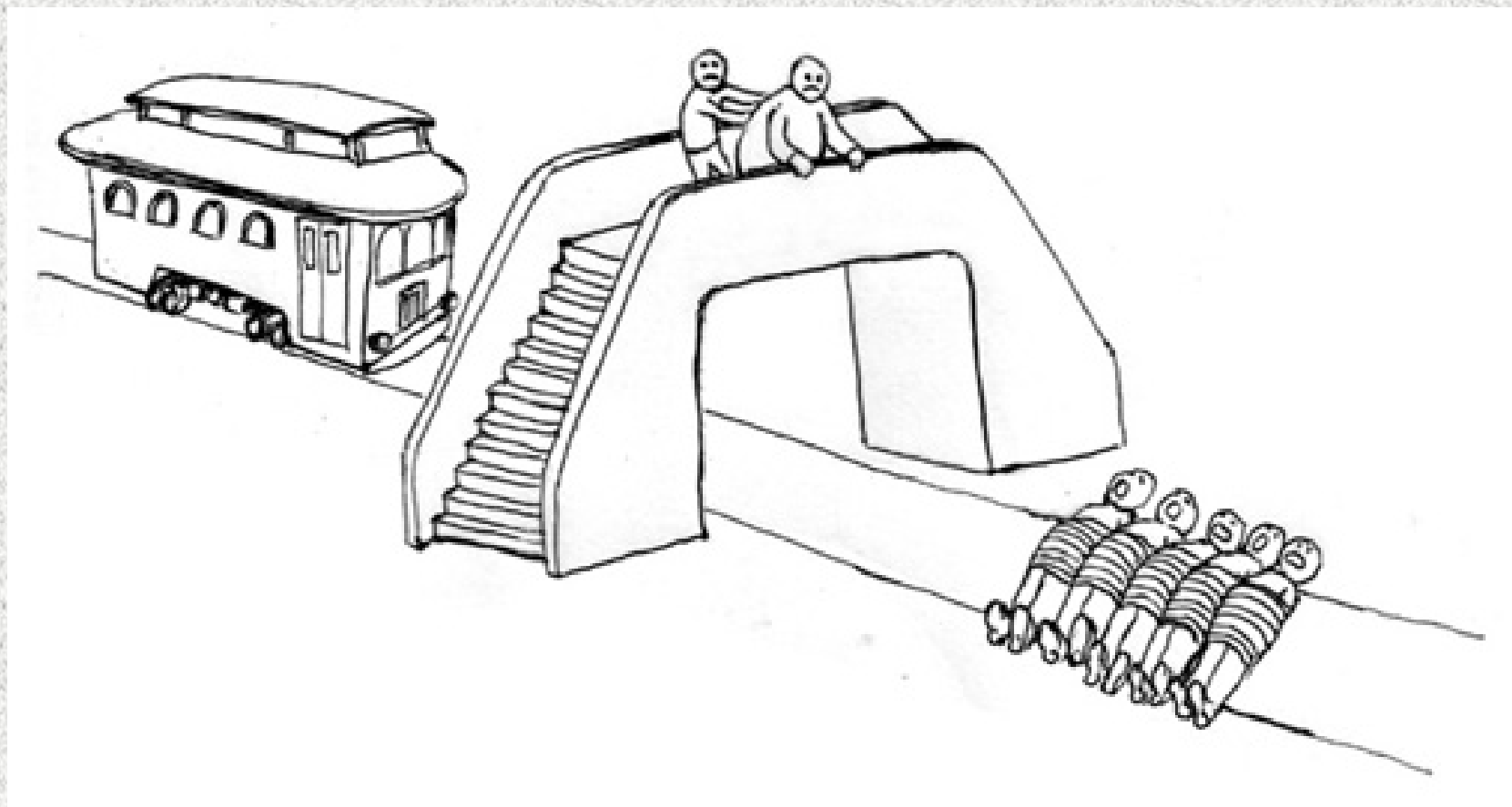
koszos, szeméttel teli asztal vs. tiszta asztal

vö: Machbeth-hatás (Zhong & Liljenquist 2006)

villamoskocsi-probléma 1.

villamoskocsi-probléma 2.

Davidson, P., Turiel, E. & Black A. (1983): The effect of stimulus familiarity on the use of criteria and justifications in children's social reasoning. *British Journal of Developmental Psychology*. 1, 49-65.

- HINTA: Egy lány hintázni szeretne, ezért ellök egy fiút, akit így megsért
- EGYENRUHA: egy fiú a szokásos ruháit hordja az iskolában, noha az iskola megköveteli a diákoktól az egyenruha viselését
- KÉZ: egy férfi mindent a kezeivel eszik - akár nyilvánosan, akár egyedül – miután megmosta azokat

Haidt, J., Koller, S., & Dias, M. (1993). Affect, culture, and morality, or is it wrong to eat your dog? *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 613-628.

- **ZÁSZLÓ:** Egy nő takarítja a szekrényét és talál egy régi nemzeti zászlót. Mivel nincs már arra szüksége, felvagdossa és azzal mossza fel a fürdőszobát.
- **ÍGÉRET:** Egy asszony haldoklik, halálos ágyán pedig arra kéri a fiát, hogy ígérje meg, hogy minden héten meglátogatja a sírját. A fiú nagyon szereti az anyját, ezért megígéri neki, hogy minden héten kimegy a sírjához. Ám miután az anyja meghal, nem tartja be az ígéretét, mert nagyon elfoglalt.

Haidt, J., Koller, S., & Dias, M. (1993). Affect, culture, and morality, or is it wrong to eat your dog? *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 613-628.

- KUTYA: Egy család kutyáját elgázolja egy autó a házuk előtt. Úgy hallották, a kutyahús nagyon finom, ezért feldarabolják és megfőzik azt vacsorára.
- CSÓK: Egy fiú és a húga szeretnek csókolózni. Amikor senki nem látja őket, elrejtőznek és szenvedélyesen csókolóznak.
- CSIRKE: Egy férfi minden héten egyszer elmegy a szupermarketbe és vesz egy döglött csirkét. Mielőtt azonban megfőzi azt, szexuális aktust hajt végre rajta. Azután megfőzi és megeszi.

Haidt, J., Koller, S., & Dias, M. (1993). Affect, culture, and morality, or is it wrong to eat your dog? *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 613-628.

	Recife		Porto Alegre		Philadelphia		
<i>Történet</i>	aSES	mSES	aSES	mSES	aSES	mSES	Total
morális							
Hinta	77	80	87	93	100	100	89
konvencionális							
Egyenruha	77	36	60	40	83	62	60
Kéz	30	30	47	33	53	13	34
Kár nélküli-sértő							
Zászló	63	23	53	17	50	0	34
Ígéret	57	7	23	7	20	3	20
Kutya	57	40	50	33	80	10	45
Csók	68	53	70	50	87	57	64
Csirke	79	50	87	63	80	27	64

J. Haidt & F. Bjorklund: Social intuitionists reason, in conversation (2008)

„Amikor azt vizsgáltuk, hogy mi érdekli az embereket, miről pletykálnak, hoznak törvényeket, szabályoznak, tiltanak és dicsérnek, azt találtuk, hogy csupán egyetlen kultúra van a földön, amely az erkölcs területét a kár, jogok és igazságosság kérdéseire korlátozza: a magasan képzett szekuláris nyugatiak, különösképpen azok, akik politikailag liberálisok.”

Haidt, J., & Graham, J. (2007). When morality opposes justice: Conservatives have moral intuitions that liberals may not recognize. *Social Justice Research*, 20, 98-116

- A moralitás öt alapja:
 - kár/gondoskodás
 - pártatlanság/igazságosság
 - csoporthoz tartozás/lojalitás
 - tekintély/tisztelet
 - tisztaság/szentség

Kettős feldolgozás (dual-process) elmélet

(K. Frankish-J.St.B.T. Evans 2009)

1. rendszer

- evolúciósan régi
- tudattalan, tudat-előtti
- állatoknál is
- implicit tudás
- automatikus
- gyors
- párhuzamos
- magas kapacitás
- intuitív
- kontextus-függő
- pragmatikus
- asszociatív
- az általános intelligenciától független

2. rendszer

- evolúciósan új
- tudatos
- kizárólag emberi
- explicit tudás
- kontrollált
- lassú
- szekvenciális
- alacsony kapacitás
- reflektív
- absztrakt
- logikus
- szabály-alapú
- az általános intelligenciához kötött

J. Haidt (2001): The emotional dog and its rational tail: A social intuitionist approach to moral judgment. *Psychological Review*. 108, 814-834

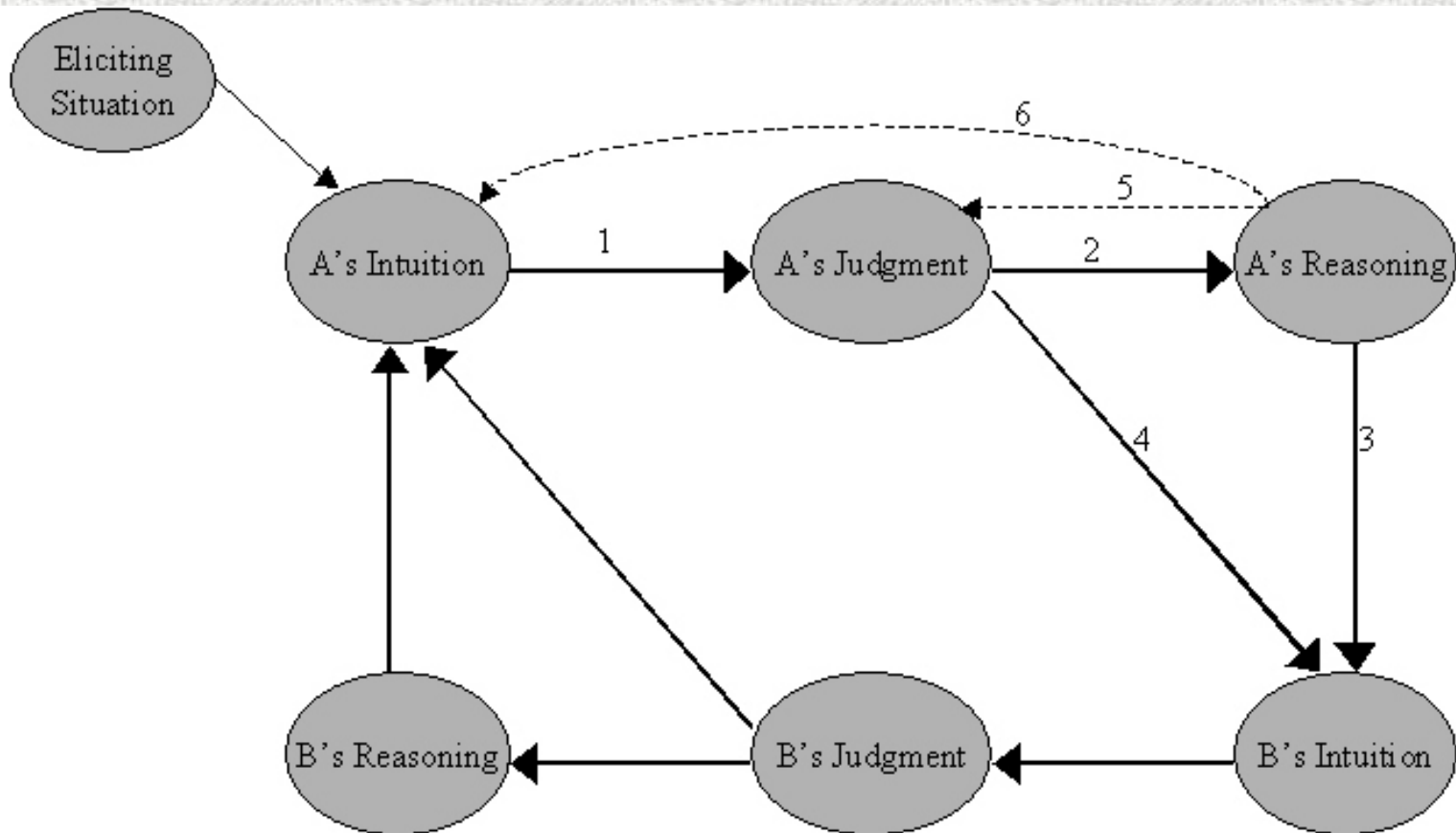

Figure 2. The social intuitionist model of moral judgment. The numbered links, drawn for Person A only, are 1) the intuitive judgment link, 2) the post-hoc reasoning link, 3) the reasoned persuasion link, and 4) the social persuasion link. Two additional links are hypothesized to occur less frequently: 5) the reasoned judgment link, and 6) the private reflection link.

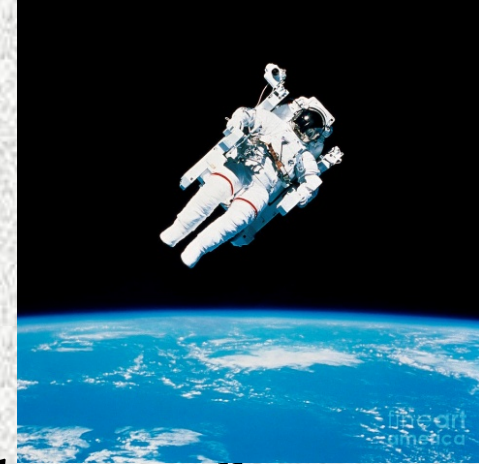
J. Haidt & C. Joseph: Intuitive ethics: how innately prepared intuitions generate culturally variable virtues. *Daedalus*, 2004 Fall, 55-66.

	Suffering	Hierarchy	Reciprocity	Purity
Proper domain (original triggers)	<i>Suffering and vulnerability of one's children</i>	<i>Physical size and strength, domination, and protection</i>	<i>Cheating vs. cooperation in joint ventures, food sharing</i>	<i>People with diseases or parasites, waste products</i>
Actual domain (modern examples)	<i>Baby seals, cartoon characters</i>	<i>Bosses, gods</i>	<i>Marital fidelity, broken vending machines</i>	<i>Taboo ideas (communism, racism)</i>
Characteristic emotions	<i>Compassion</i>	<i>Resentment vs. respect/awe</i>	<i>Anger/guilt vs. gratitude</i>	<i>Disgust</i>
Relevant virtues	<i>Kindness, compassion</i>	<i>Obedience, deference, loyalty</i>	<i>Fairness, justice, trustworthiness</i>	<i>Cleanliness, purity, chastity</i>

André Comte-Sponville:
Kis könyv a nagy erényekről
(1995/2005)

- udvariasság
- hűség
- bölcs elővigyázatosság
- mértékletesség
- bátorság
- igazságosság
- nagylelkűség
- részvét
- irgalmasság
- hála
- alázat
- egyszerűség
- türelem
- tisztaság
- szelídség
- jóhiszeműség
- humor
- szeretet

Gondolatkísérlet

Egy űrhajós hosszú távú megbízatást kap egy távoli, kellemesen élhető, lakatlan bolygó meglátogatására. Ehhez évekre elegendő ellátást, nagy mennyiségű élelmiszert és egyéb ellátmányt kap, ami a felderítésre váró bolygón kielégítő és boldog életet tesz lehetővé. Időközben a Föld bolygót egy katasztrofális baleset éri: egy üstökös csapódik bele és az élet összes formáját megsemmisíti. Az űrhajós marad az egyetlen ismert élőlény a világegyetemben. Innentől kezdve az űrhajós az új bolygón hátralévő életét folytonos habzsolással, italozással, kábítószerrel és szélsőségesen perverz képek felidézésével stimulált maszturbálással tölti. Volna-e bármi alapunk arra, hogy életmódjával kapcsolatban bármiféle etikai/erkölcsi kifogást fogalmazzunk meg?

Levy, Neil (2002): Virtual Child Pornography: The Eroticization of Inequality.
Ethics and Information Technology (4:4): 319 - 323

2002-ben az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága alkotmányellenesnek nyilvánította a gyermekpornográfia tiltását abban az esetben, ha

- a szereplők valójában nagykorúak, csak éppen fiatalabbnak néznek ki valós koruknál
- számítógép-generált pornográf felvételekről van szó

- „A parokializmusból való kiszabadulás egy jó módja az utazás, vagy legalábbis azok beszámolóinak olvasgatása, akik külföldre utaztak.” (Haidt-Kesebir 2010).
- „Úgy hisszük, az erény-elméletek a pszichológiailag leginkább tartható megközelítések a moralitáshoz. Ezek az elméletek jobban összeegyeztethetők azzal, amit az erkölcsi fejlődésről, ítéletről és viselkedésről tudunk, mint azok az elméletek, amelyek az erkölcsi magyarázatokra vagy olyan magasabb szintű erkölcsi elvek elfogadására összpontosítanak, mint az igazságosság.” (Haidt-Joseph 2004)
- „A szülőknek és nevelőknek tehát fel kell ismerniük az erkölcsi neveléshez vezető ‘direkt utak’ korlátait. Hasznos lehet a szabályok és elvek alkalmazása, de csak az indirektebb megközelítések segítéseként, amelyek abban állnak, hogy a gyerekeket olyan történetekben és példákban gazdag környezetnek teszik ki, amelyeket a felnőttek érzelmek révén értelmezik.” (Haidt-Joseph 2004)
- A filozófusokkal szembeni legnagyobb kihívás az, hogy túllépjenek az individualista-konzekvencialista keretet és komolyan vegyék a konzervatív eszmét. Lehet értelme annak, hogy a társadalmakat, törzseket, családokat, csoportokat és intézményeket erkölcsi tényezőkné tekintsük, morális értékkel azon túl is, hogy az azokat alkotó egyének összegének tekintenék őket? (Haidt-Bjorklund 2008)

J. Haidt: *The Happiness Hypothesis* (2005)

„A jellemről a dilemmákhoz való fordulás eltávolította a morális nevelést az erényektől és az erkölcsi érvelés irányába fordította. (...) Úgy vélem, ez a (...) fordulat egy alapvető hiba volt, két okból. Az első az, hogy gyengíti a moralitást és leszűkíti a hatáskörét. Amíg a régiek az erény és jellem működését látták mindenben, amit egy személy tett, modern felfogásunk a moralitást a helyzetek egy olyan készletére korlátozza, amelyek a személyek számára hetente csak néhány alkalommal merülnek fel (...)

A második probléma a morális érveléshez való fordulással az, hogy rossz pszichológián alapszik.”

The weirdest people in the world?

Joseph Henrich

Department of Psychology and Department of Economics, University of British Columbia, Vancouver V6T 1Z4, Canada

joseph.henrich@gmail.com

<http://www.psych.ubc.ca/~henrich/home.html>

Steven J. Heine

Department of Psychology, University of British Columbia, Vancouver V6T 1Z4, Canada

heine@psych.ubc.ca

Ara Norenzayan

Department of Psychology, University of British Columbia, Vancouver V6T 1Z4, Canada

ara@psych.ubc.ca

Abstract: Behavioral scientists routinely publish broad claims about human psychology and behavior in the world's top journals based on samples drawn entirely from Western, Educated, Industrialized, Rich, and Democratic (WEIRD) societies. Researchers – often implicitly – assume that either there is little variation across human populations, or that these “standard subjects” are as representative of the species as any other population. Are these assumptions justified? Here, our review of the comparative database from across the behavioral sciences suggests both that there is substantial variability in experimental results across populations and that WEIRD subjects are particularly unusual compared with the rest of the species – frequent outliers. The domains reviewed include visual perception, fairness, cooperation, spatial reasoning, categorization and inferential induction, moral reasoning, reasoning styles, self-concepts and related motivations, and the heritability of IQ. The findings suggest that members of WEIRD societies, including young children, are among the least representative populations one could find for generalizing about humans. Many of these findings involve domains that are associated with fundamental aspects of psychology, motivation, and behavior – hence, there are no obvious *a priori* grounds for claiming that a particular behavioral phenomenon is universal based on

Henrich, J., Heine, S. J., & Norenzayan, A. (2010). The weirdest people in the world? *Behavioral and Brain Sciences.*, 33, 61-135

Henrich, J., Heine, S.J., & Norenzayan A. (2010). Most People are not WEIRD. *Nature*, 466, pp. 29.

Western

Educated

Industrialized

Rich

Democratic

The Neglected 95%

Why American Psychology Needs to Become Less American

Jeffrey J. Arnett
Clark University

This article proposes that psychological research published in APA journals focuses too narrowly on Americans, who comprise less than 5% of the world's population. The result is an understanding of psychology that is incomplete and does not adequately represent humanity. First, an analysis of articles published in six premier APA journals is presented, showing that the contributors, samples, and editorial leadership of the journals are predominantly American. Then, a demographic profile of the human population is presented to show that the majority of the world's population lives in conditions vastly different from the conditions of Americans, underlining doubts of how well American psychological research can be said to represent humanity. The reasons for the narrowness of American psychological research are examined, with a focus on a philosophy of science that emphasizes fundamental pro-

population. The rest of the world's population, the other 95%, is neglected.

In this article I make a case for turning greater attention in American psychology to this neglected 95%. I argue that research on the whole of humanity is necessary for creating a science that truly represents the whole of humanity. I further argue that American psychology can no longer afford to neglect 95% of the world given that many of the problems psychology can potentially address are worse among the neglected 95% than in American society.

Others have observed that psychological research is dominated by Americans (Cole, 2006; Denmark, 1998). For example, Sue (1999) asserted that "Americans are the largest producers of psychological research. The overwhelming subject of the research is Americans . . . [Nevertheless,] theories and principles are developed that are

Table 1
National Affiliation of Journal Content, 2003–2007

Journal	Total	United States	English-speaking countries	Europe	Asia	Latin America	Africa	Middle East	Israel
First authors									
<i>Developmental Psychology</i>	461	331 (72%)	78 (17%)	41 (9%)	3 (1%)	0	0	0	8 (2%)
<i>Journal of Personality and Social Psychology</i>	698	457 (65%)	92 (13%)	123 (18%)	9 (1%)	0	0	0	17 (2%)
<i>Journal of Abnormal Psychology</i>	354	275 (78%)	44 (12%)	32 (9%)	2 (1%)	0	0	0	1
<i>Journal of Family Psychology</i>	313	265 (85%)	24 (8%)	18 (6%)	2 (1%)	0	0	0	4 (1%)
<i>Health Psychology</i>	408	319 (78%)	64 (16%)	23 (6%)	0	0	0	0	2 (1%)
<i>Journal of Educational Psychology</i>	297	197 (66%)	44 (15%)	37 (12%)	13 (4%)	1	0	0	5 (2%)
Total	2,531	1,844 (73%)	346 (14%)	274 (11%)	29 (1%)	1	0	0	37 (1%)
Other authors									

Első szerzők affiliációja

Journal	Total	United States
<i>Developmental Psychology</i>	461	331 (72%)
<i>Journal of Personality and Social Psychology</i>	698	457 (65%)
<i>Journal of Abnormal Psychology</i>	354	275 (78%)
<i>Journal of Family Psychology</i>	313	265 (85%)
<i>Health Psychology</i>	408	319 (78%)
<i>Journal of Educational Psychology</i>	297	197 (66%)
Total	2,531	1,844 (73%)

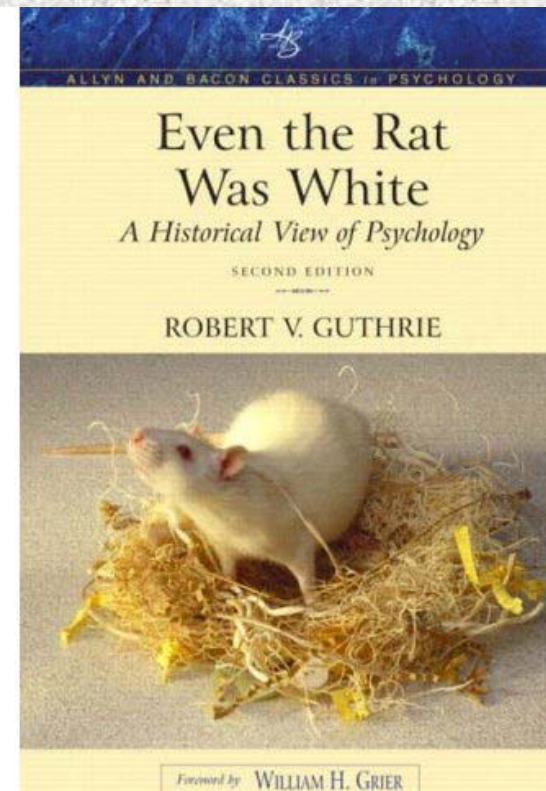
A vizsgálati minták nemzetiség szerinti megoszlása

<i>Developmental Psychology</i>	466	299 (64%)
<i>Journal of Personality and Social Psychology</i>	721	450 (62%)
<i>Journal of Abnormal Psychology</i>	334	243 (73%)
<i>Journal of Family Psychology</i>	273	220 (81%)
<i>Health Psychology</i>	371	281 (76%)
<i>Journal of Educational Psychology</i>	287	184 (64%)
Total	2,452	1,677 (68%)

Table 2
Ethnicity of U.S. Samples, 2007

Journal	Percentage of U.S. samples that were majority European American
<i>Developmental Psychology</i>	82
<i>Journal of Personality and Social Psychology</i>	83
<i>Journal of Abnormal Psychology</i>	88
<i>Journal of Family Psychology</i>	76
<i>Health Psychology</i>	67
<i>Journal of Educational Psychology</i>	60
Total	77

Note. The table shows the percentages of 2007 articles in each of the six journals for which American samples were majority European American. However, in each journal the ethnicity of some American samples was unreported, as follows: *Developmental Psychology*, 24%; *Journal of Personality and Social Psychology*, 60%; *Journal of Abnormal Psychology*, 22%; *Journal of Family Psychology*, 9%; *Health Psychology*, 19%; *Journal of Educational Psychology*, 7%.

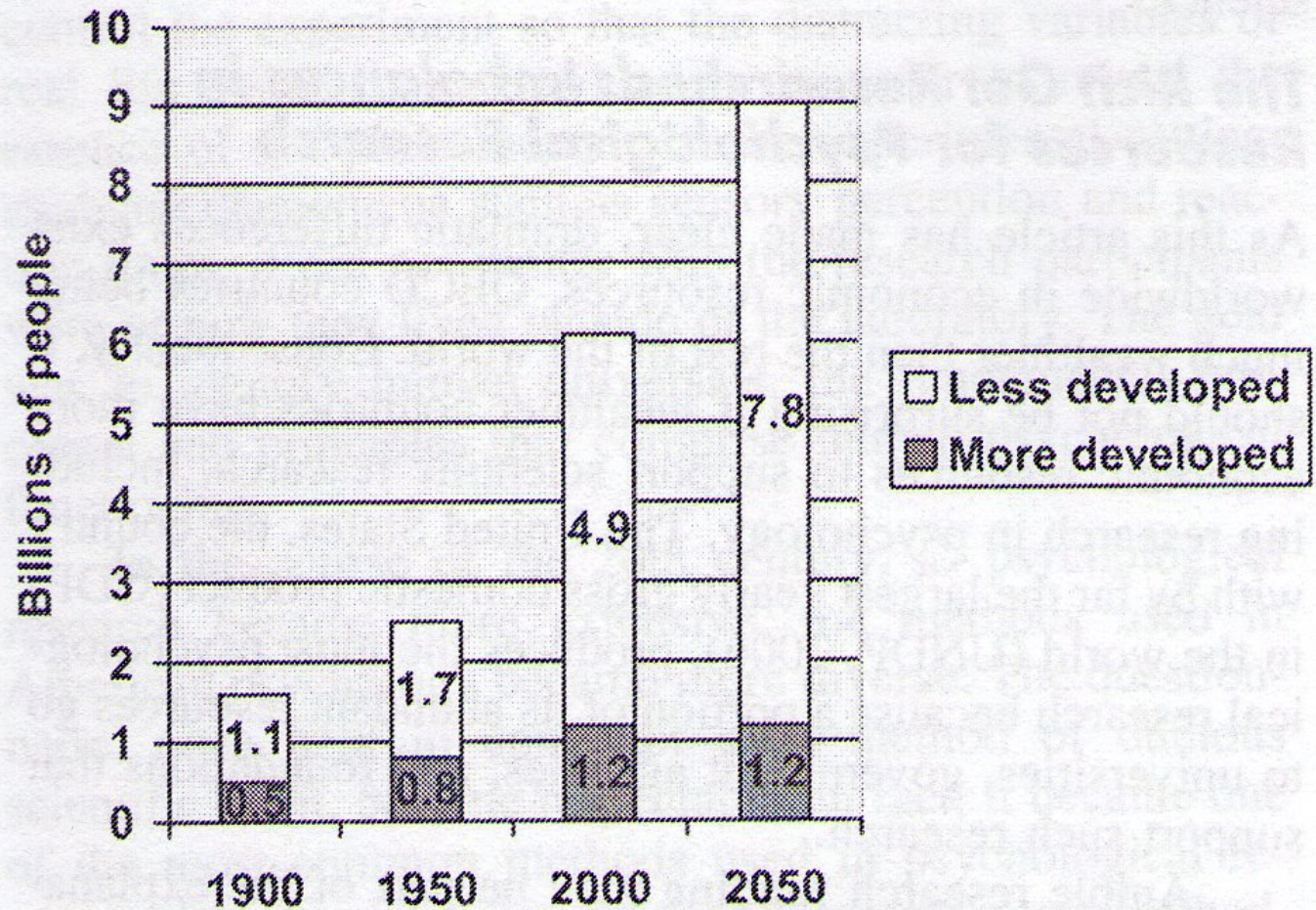

„egykor a fehér egér, ma az amerikai főiskolás”

„A folyóirat-elemzés során felfigyeltem arra, hogy a *JPSP* [*Journal of Personality and Social Psychology*] esetében a minták nemcsak hogy amerikaiak voltak, hanem kutatóegyetemek pszichológia szakos amerikai alapképzésben részt vevő hallgatóiból álltak, ezáltal tovább szűkítve az emberiség vizsgált tartományát. A tavalyi évre, 2007-re vonatkozóan módszeres számításokat végeztem és úgy találtam, hogy a *JPSP*-ben publikált amerikai tanulmányok 67%-a esetében a minták alapképzésben részt vevő pszichológushallgatókból álltak.” (Arnett 2008, 604.)

Figure 2

Population in Various World Regions, 1900–2050

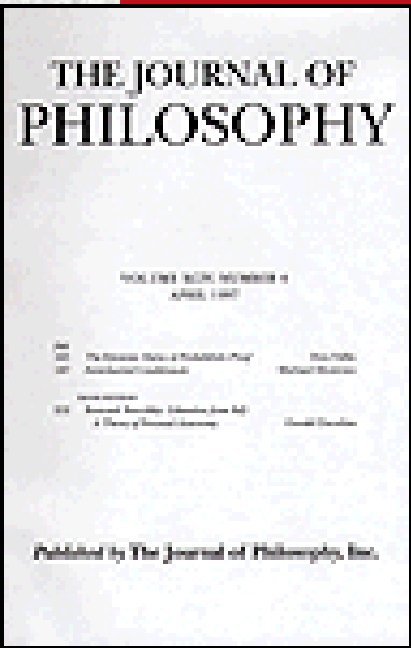
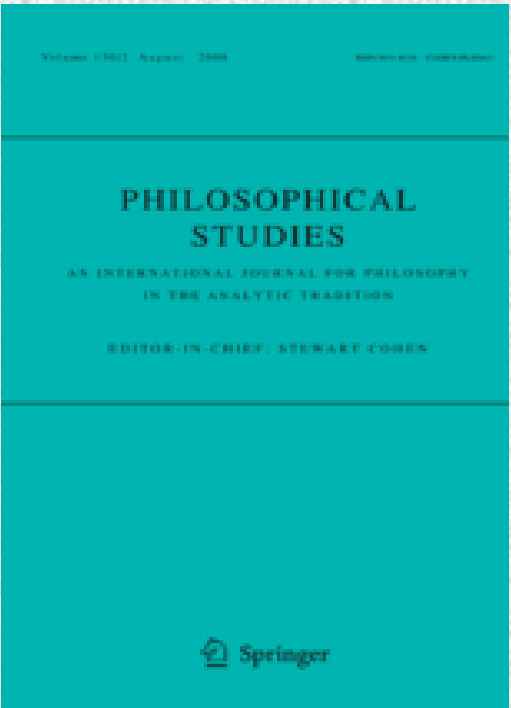

Note. Reprinted from "Attaining Global Health: Challenges and Opportunities" by S. C. Ratzan, G. L. Filerman, & J. W. LeSar, 2000, *Population Bulletin* (Vol. 55, p. 7). Washington, DC: Population Reference Bureau. Copyright 2000 by Population Reference Bureau.

„[E]gyetlen más tudomány sem alkalmaz ennyire szűk vizsgálati tartományt. Nehéz elképzelni, hogy például a biológusok a világ krokodil-állományának egy erősen nem szokványos 5%-át tanulmányoznák, majd azt feltételeznék, hogy ennek az 5%-nak a tulajdonságai univerzálisak. Még nehezebb lenne elképzelni azt, hogy bár ezek a biológusok tudatában vannak annak, hogy a világ krokodil-állományának maradék 95%-a erősen különbözik a kutatott 5%-tól, jelentősen különbözik attól élőhelyét, táplálkozási szokásait, párválasztási gyakorlatát és napi viselkedését illetően, mégis csak kevés vagy egyáltalán semmi érdeklődést nem mutatnának annak a 95%-nak a tanulmányozására és kizárólag az 5%-ot kutatnák, miközben univerzális kijelentéseket tesznek.” (Arnett, 2008, 608.)

„[A] pszichológia mint diszciplína kilóg a többi közül, mint a *legamerikaibb* valamennyi tudományterület között.” (Haidt, 2010)

„Ezen a ponton felmerülhet egy kifogás: ezek a lapok vajon nem az *Amerikai Pszichológiai Társaság* folyóiratai? Persze hogy azok, de e lapok útmutatóiban egyetlen említés sem esik arról, hogy a folyóirat tartalma elsődlegesen vagy kizárólagosan amerikaiak volna szánva. Ha csakugyan ez a helyzet, talán néhány változtatásra volna szükség: *Developmental Psychology of Americans* (Az amerikaiak fejlődépszichológiája); *Journal of Abnormal American Psychology* (Az abnormális amerikai pszichológia folyóirata); *Journal of the Personality and Social Psychology of American Undergraduate Introductory Psychology Students* (Pszichológiai bevezető kurzusok alapképzésben részt vevő amerikai hallgatóinak személyiség- és szociálpszichológiája lapja) és így tovább. Mindazonáltal kétségesnek tűnik, hogy a legtöbb amerikai pszichológus valóban elégedett lenne egy effajta tartósan korlátozott tudománnyal. Amennyiben az *APA* folyóiratok célja az, hogy a pszichológiát mint humán tudományt mozdítsa elő, nem pedig mint csak egy amerikai tudományt, tartalmuknak és szerkesztőségi vezetőségüknek reflektálnia kell erre.” (604.)

2003-2007; a szerzői affiliációk nemzetiségi megoszlása

Cím	Össz.	US	ES	E	I	Á	LA	ME	AF
<i>Phil. Review</i>	71	54 (76%)	13 (18%)	3 (4%)	1	0	0	0	0
<i>J. Phil.</i>	158	109 (69%)	34 (22%)	11 (7%)	2	0	1	0	1
<i>J. Ethics</i>	93	75 (81%)	15 (16%)	3 (3%)	0	0	0	0	0
<i>Noûs</i>	165	125 (76%)	36 (22%)	3 (2%)	1	0	0	0	0
<i>Phil. Studies</i>	551	403 (73%)	102 (19%)	30 (5%)	9	5	1	2	0
<i>J. Spec. Phil.</i>	115	101 (88%)	4 (3%)	5 (4%)	0	3	2	0	0
Összesen	1153	867 (75%)	204 (18%)	55 (5%)	13	3	3	2	1

P. Borry, P. Schotsmans, K. Dierickx.
How international is bioethics?
A quantitative retrospective study
BMC Medical Ethics. 2006, 7:1

Table 2: Number of articles from each country, percentage of total publications

Countries	Articles n	%
United States	2390	59.3
United Kingdom	544	13.5
Canada	160	4
Australia	154	3.8
Netherlands	109	2.7
Sweden	76	1.9
Germany	65	1.6
New Zealand	56	1.4
Israel	47	1.2
Finland	46	1.1
Japan	40	1
Denmark	37	0.9
Norway	27	0.7
Italy	25	0.6
China	24	0.6
Belgium	20	0.5
Turkey	18	0.4
South Africa	17	0.4
France	13	0.3
Spain	12	0.3
Switzerland	12	0.3
Rest of the World	137	3.4

S. Chattopradhyay *et al.* (2013): Bioethics and its gatekeepers: Does institutional racism exist in leading bioethics journals? *Bioethical Inquiry* 10: 7-9.

Table 1 Composition of editorial and advisory board members of 14 leading bioethics journals

Name of the Journal	Total number of members of editorial and advisory boards ^a	Number of members located in countries with Very High/High/Medium/Low Human Development Index (HDI) ^b		
		Very High and High HDI	Medium HDI	Low HDI
American Journal of Bioethics	40	38 (95 %)	2 (5 %) (Thailand, India)	0
Bioethics	47	47 (100 %)	0	0
BMC Medical Ethics	21	18 (85.7 %)	1 (4.7 %) (Philippines)	2 (9.5 %) (Cameroon, Zimbabwe)
Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics	36	36 (100 %)	0	0
The Hastings Center Report	8	8 (100 %)	0	0
Journal of Bioethical Inquiry	64	59 (92.2 %)	5 (7.8 %) (3 from South Africa; 1 each from China and Philippines)	0
Journal of Clinical Ethics	29	29 (100 %)	0	0
Journal of Law, Medicine and Ethics	46	46 (100 %)	0	0
Journal of Medical Ethics	25	25 (100 %)	0	0
Journal of Medicine and Philosophy	69	67 (97.1 %)	2 (2.9 %) (China)	0
The Kennedy Institute of Ethics Journal	23	23 (100 %)	0	0
Medicine Health Care and Philosophy	45	45 (100 %)	0	0
Theoretical Medicine and Bioethics	38	37 (97 %)	0	1 (3 %) (Malawi)
Developing World Bioethics	36	23 (63.8 %)	9 (25 %) (5 from South Africa; 1 each from India, China, Sri Lanka, Philippines)	4 (11.1 %) (Bangladesh, Cameroon, Nigeria, Tanzania)
Total	527 ^c	501 (95 %)	19 (3.6 %)	7 (1.3 %)